

13. Про утворення Ради з питань функціонування системи охорони здоров'я: Постанова, склад колегіального органу, Положення Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1051-2011-п>

14. Положення про фармакотерапевтичну комісію закладу охорони здоров'я: Наказ, Положення МОЗ України від 22.07.2009 № 529 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1009-09>

15. Положення про Комісію Міністерства охорони здоров'я України з відбору фахівців для стажування у провідних клініках світу: Наказ, Положення МОЗ України від 08.08.2011 № 488 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1030-11>

УДК 339.543

ОКРЕМІ ВИДИ МИТНИХ РЕЖИМІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄВРАЗЕС ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

CERTAIN TYPES OF CUSTOMS REGULATIONS UNDER THE LAWS OF EURASEC AND THE RUSSIAN FEDERATION

Мельник М.В.,
аспірант

Міжрегіональної Академії управління персоналом

Статтю присвячено питанням визначення функцій окремих видів митних режимів та умовам їх застосування за законодавством Євразійського економічного співтовариства (Митного союзу) та Російської Федерації. Аналізуючи законодавчі акти Митного союзу Казахстану, Росії та Білорусі, які регулюють відносини у митній сфері, автор визначає завдання та особливості окремих митних режимів. У статті наводяться приклади процедур, які не передбачені законодавством України.

Ключові слова: митний режим, митна процедура, переробка для внутрішнього споживання, Митний кодекс Митного союзу, митне регулювання в Російській Федерації.

Статья посвящена вопросам определения функций отдельных видов таможенных режимов и условиям их применения по законодательству Евразийского экономического сообщества (Таможенного союза) и Российской Федерации. Анализируя законодательные акты Таможенного союза Казахстана, России и Беларуси, которые регулируют отношения в таможенной сфере, автор определяет задачи и особенности отдельных таможенных режимов. В статье приводятся примеры процедур, не предусмотренных законодательством Украины.

Ключевые слова: таможенный режим, таможенная процедура, переработка для внутреннего потребления, Таможенный кодекс Таможенного союза, таможенное регулирование в Российской Федерации.

The article devoted to the definition of the functions of certain types of customs regimes and the conditions of their use in the legislation of Eurasian Economic Community (Customs Union) and the Russian Federation. Analyzing the legislation of the Customs Union of Kazakhstan, Russia and Belarus, which regulate relations in the customs sphere, the author defines the tasks and characteristics of the customs regimes. The article gives examples of regimes that are not provided by the legislation of Ukraine.

Key words: customs regime, customs procedure of processing for domestic consumption, Customs Code of the Customs Union, customs regulation in the Russian Federation.

Постановка проблеми. Вибір напрямів розвитку митного законодавства обумовлює шляхи економічного розвитку держави, спрямованого на вільний процес торговельних відносин та промисловості, зростання підприємницької правосвідомості, або підпорядкованого жорсткому регулюванню, наслідком якого стає правовий нігілізм та використання норм права для створення корупційних схем. Перед Україною нині постала нагальна необхідність обрання шляху свого розвитку. Геополітичне становище нашої країни об'єктивно визначає дві можливості: євроінтеграція або Євразійське економічне співтовариство (далі – ЄвразЕС). Цей вибір – не тимчасовий союз з економічним партнером, який запропонує більш вигідні на певний момент умови. Це історичний крок, який повинен визначити май-

бутнє нашої держави. Враховуючи те, що митна політика України є складовою її політики в цілому, а митні режими є одним з її інструментів [1, с. 409], можна сказати, що аналіз їх видів за законодавством ЄвразЕС (Митного союзу) та Російської Федерації постає одним із ключових питань в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленню проблем, пов'язаних зі сферою регулювання митних режимів за законодавством ЄвразЕС (Митного союзу) та Російської Федерації з боку українських та російських вчених й практиків з митного права присвячено багато уваги. Серед них роботи А.А. Бельтюкової, Г.М. Донцової, А.І. Калініченко, Р.К. Касимбекова, О.М. Козиріна, В.М. Малиновської, Д.В. Приймаченка та інших авторів. В той же час динамічний розвиток митного законодавства,

зокрема Російської Федерації, вимагає від науковців і практиків постійного вивчення цього питання з метою урахування набутого зарубіжного країною досвіду для удосконалення вітчизняних нормативно-правових актів у досліджуваній сфері.

Метою статті є визначення особливостей окремих видів митних режимів та їх застосування за законодавством ЄврАзЕС та Російської Федерації.

Виклад основного матеріалу. Митний режим у науковій літературі визначається як інститут митного права, який «є сукупністю правових норм, що визначають правила переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон держави і використання таких товарів і транспортних засобів. Правові норми, що складають інститут митних режимів, регулюють певну групу суспільних відносин, що виникають в процесі або з приводу використання товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон Російської Федерації, митною територією Російської Федерації або за її межами» [1, с. 409].

Митний кодекс Російської Федерації від 28 травня 2003 року передбачав таку класифікацію митних режимів: 1) основні митні режими: випуск для внутрішнього споживання; експорт; міжнародний митний транзит; 2) економічні митні режими: переробка на митній території; переробка для внутрішнього споживання; переробка за межами митної території; тимчасове ввезення; митний склад; вільна митна зона (вільний склад); 3) завершальні митні режими: реімпорт; реекспорт; знищення; відмова на користь держави; 4) спеціальні митні режими: тимчасове вивезення; безмитна торгівля; переміщення припасів; інші спеціальні митні режими (стаття 155) [2]. Цей правовий акт втратив чинність з 1 жовтня 2011 року на підставі Федерального закону від 27 листопада 2010 року № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації», яким нині регламентовані митні відносини безпосередньо на території Росії. В той же час стосовно визначення митних режимів Федеральною митною службою РФ від 29 червня 2010 року № 01-11/31847 були надані роз'яснення, в тому числі щодо застосування замість норми статті 155 Митного кодексу Російської Федерації положень статті 202 Митного кодексу Митного Союзу [3]. Останньою також закріплені 17 видів митних режимів, що застосовуються на митній території ЄврАзЕС та Росії. Проте вони зазнали деяких змін. Так, режим «вільний склад» виокремлено від режиму «вільна митна зона». Водночас скасовано таку процедуру, як «переміщення припасів». Конкретизовано визначення спеціальної митної процедури як такої, що «визначає для митних цілей вимоги і умови користування і (або) розпорядження окремими категоріями товарів на митній території митного союзу або за її межами» [4].

Аналізуючи чинне митне законодавство Митного союзу в цілому та Російської Федерації зокрема з огляду на сферу застосування митних режимів, можна казати про його регрес у певних моментах порівняно з Митними кодексами Російської Федерації 1993 та 2003 років. По-перше, автори Федераль-

ного закону № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації» та Митного кодексу Митного союзу відмовились від вищенаведеної класифікації митних режимів, незважаючи на її достатню обґрунтованість з точки зору митного права. Так, О.М. Козирін зауважує, що виділення митних режимів в окремі групи або поділ їх за типами має юридичне значення перш за все для з'ясування їх ролі в механізмі митного регулювання та більш детального вивчення різних аспектів їх правової регламентації [5, с. 44]. Крім того, сама структура Митного кодексу Російської Федерації 2003 року передбачала згрупування процедур саме за наведеною класифікацією на відміну від чинного митного законодавства Митного союзу і Російської Федерації. Останніми закріплені правові норми за кожною із процедур окремо навіть при їх повній тотожності. Таке ускладнення у викладенні правових норм та їх надмірна деталізація не сприяють спрощенню та прозорості митних процедур у державах-членах Митного союзу.

По-друге, попри перебільшену регламентацію багатьох процедур Митним кодексом Митного Союзу, за його межами залишились правові норми, які регулюють відносини, що складаються при застосуванні таких митних режимів, як вільна митна зона та вільний склад. Вони регламентовані окремими нормативно-правовими актами, зокрема Угодою з питань вільних економічних зон на митній території Митного союзу та митної процедури вільної митної зони [6] та Угодою про вільні склади та митну процедуру митного складу від 18 червня 2010 року [7]. Крім цих законодавчих актів, вказані режими регулюються низкою інших документів, наприклад, Федеральним законом від 10 січня 2006 року № 16-ФЗ «Про особливу економічну зону в Калінінградській області та про внесення змін до деяких законодавчих актів Російської Федерації» [8]. Як зазначає російський науковець Р.К. Касимбеков, для держав-членів Митного союзу митне законодавство перетворилося в складну нормативну систему, засновану на міжнародно-правових актах ЄврАзЕС (Митний кодекс Митного союзу, міжнародні договори, рішення Комісії Митного союзу) [9].

Надмірна регламентованість з боку держави відносин у сфері застосування митних процедур у Російській Федерації, значна кількість нормативно-правових актів, що їх регулюють, на практиці стають одними з головних чинників корупційних ризиків. Так, наприклад, статтями 264 Митного кодексу Митного союзу та Федерального закону № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації» закріплено такий митний режим, як «переробка для внутрішнього споживання». До речі, вказана процедура разом з режимами «вільний склад» та «спеціальна митна процедура» митним законодавством України не передбачена (стаття 70) [10]. Правовою нормою встановлено, що переробка для внутрішнього споживання – це митна процедура, при якій іноземні товари використовуються для здійснення операцій з переробки на митній території Митного союзу в установлені строки без оплати ввізних мит-

них зборів, із застосуванням заборон і обмежень, а також обмежень у зв'язку із застосуванням спеціальних захисних, антидемпінгових і компенсаційних заходів за умови подальшого приміщення продуктів переробки під митну процедуру випуску для внутрішнього споживання зі сплатою ввізного мита за ставками, застосовуваними до продуктів переробки [4; 11]. Крім вищевказаних законодавчих актів, порядок приміщення продуктів переробки під митну процедуру випуску для внутрішнього споживання регламентується іншими нормативно-правовими актами. Наприклад, наказом Федеральної митної служби від 15 червня 2011 № 1243 «Про затвердження Порядку здійснення митними органами дій, пов'язаних з наданням дозволу на переробку товарів для внутрішнього споживання, а також порядку відкликання та анулювання дозволу на переробку товарів для внутрішнього споживання» [12]. При цьому, цей порядок передбачає достатньо складну структуру умов. Крім того, на державному рівні регламентовано, які саме товари допускаються для переробки для внутрішнього споживання, наприклад, Постановою Уряду Російської Федерації від 12 липня 2011 № 565 «Про затвердження переліку товарів, щодо яких допускається переробка для внутрішнього споживання» [13]. Безумовно, такий стан є благодатним середовищем для створення різноманітних корупційних схем.

Водночас, на думку російських вчених та практиків з митного права, вказаний режим є сприятливим для економічного розвитку держав-членів Митного союзу в цілому та вітчизняного виробництва цих країн зокрема. Так, наприклад, Г.М. Донцова вважає: «Ця митна процедура може зацікавити компанії, які використовують іноземну сировину або компоненти для виробництва продукції на внутрішній ринок Росії або Митного союзу (Білорусії і Казахстану), якщо ставки митних мит на сировину або компоненти вище, ніж ставки мит на готову продукцію. Кажучи науковою мовою, процедура застосовується для нівелювання порушень принципу ескалації митного тарифу, відповідно до якого ставки митних зборів на компоненти повинні бути нижче, ніж на кінцеву продукцію (виготовляються з цих компонентів готові вироби)» [14]. З цього приводу у коментарі до Митного кодексу Митного союзу А.А. Бельтюкова зазначає: «Ця процедура дозволяє здійснювати з іноземними товарами операції з переробки все-

редині митної території і тільки потім випускати готову продукцію для внутрішнього споживання. Тим самим усуває несприятливі наслідки зниження раціоналізації імпорту і демодуляції певних видів переробної діяльності в межах національної території для держав, що імпортують продукт на митну територію Митного союзу» [15, с. 328]. Тобто сутність митного режиму переробки для внутрішнього споживання полягає у стимуляції імпортозаміщення в державах-членах Митного союзу. Адже якщо відносно продукту переробки (головним чином, це комплектуючі) встановлена нульова ставка ввізного мита, то в умовах цього митного режиму надається повне умовне звільнення від сплати мита. Мито підлягає сплаті у відношенні продукції, виготовленої з ввезених компонентів, але, якщо стосовно такої продукції встановлена нульова ставка, то мито зовсім не сплачується: ні щодо ввезених компонентів / сировини, ні щодо виготовленої продукції [16]. Однак політика імпортозаміщення властива, як правило, країнам, які знаходяться (вимушено чи добровільно) у повній або частковій політичній та / або економічній ізоляції. Така політика не сприяє торговельним відносинам. Зрештою вона призводить до монополізації і відсутності конкуренції всередині країни. Як наслідок, зникає стимул для розвитку виробництва. Погіршується становище кінцевого споживача продукту. Для України, метою якої є рівноправне партнерство з розвинутими державами світу, така політика, на нашу думку, неприйнятна.

Висновки. Таким чином, подальше удосконалення митного законодавства в нашій країні повинно бути орієнтовано на кращі зразки правових норм тих країн та економічних союзів, які спрямовані на вільний розвиток торговельних відносин та промисловості, що будуються не на штучній підтримці з боку держави окремих суб'єктів економічних відносин, а на об'єктивних законах ринкової економіки. В сфері митних відносин за зразки необхідно брати лише ті норми права, які ґрунтуються на принципах прозорості та спрощення процедур, зокрема, щодо застосування митних режимів.

Для подальших досліджень перспективним має стати вивчення досвіду правового регулювання інституту митних режимів за законодавством Європейського Союзу та визначення шляхів підвищення ефективності правового регулювання митних режимів в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Учебник по публичному и частному праву : в 2 т. – М. : Статут, 2008– . Т. 1 : Публичное право / под ред. Г.П. Толсто-пятенко. – 2008. – 537 с.
2. Таможенный кодекс Российской Федерации от 28 мая 2003 года № 61-ФЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tamozhennyi-kodeks-rf.com/statya-155-vidy-tamozhennykh-rezhimov>.
3. Письмо ФТС РФ от 29 июня 2010 года № 01-11/31847 «О неприменении отдельных норм Таможенного кодекса Российской Федерации от 28 мая 2003 года № 61-ФЗ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_101969.
4. Митный Кодекс Митного союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://base.garant.ru/12171455/50/#ixzz42aiQy8Nc>.
5. Комментарий к Таможенному кодексу РФ 1993 года / под ред. А.Н. Козырина. – М., 1996. – 624 с.
6. Соглашение по вопросам свободных (специальных, особых) экономических зон на таможенной территории Таможенного союза и таможенной процедуры свободной таможенной зоны (Заклучено в г. Санкт-Петербург 18 июня 2010 года) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_102087.

7. Соглашение о свободных складах и таможенной процедуре свободного склада (Заключено в г. Санкт-Петербурге 18 июня 2010 года) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_102017.
8. Федеральный закон от 10 января 2006 года № 16-ФЗ «Об Особой экономической зоне в Калининградской области и о внесении изменений в некоторые законодательные акты Российской Федерации» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_57687.
9. Касимбеков Р.К. Удосконалення правового регулювання митних процедур переробки в Митному союзі Республіки Білорусь, Республіки Казахстан і Російської Федерації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Адміністративне право, фінансове право, інформаційне право / Р.К. Касимбеков. – Люберці, 2012 – 23 с.
10. Митний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – Ст. 1175
11. О таможенном регулировании в Российской Федерации: Федеральный закон от 27 ноября 2010 года № 311-ФЗ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://base.garant.ru/12180625>.
12. Приказ Федеральной таможенной службы от 15 июня 2011 года № 1243 «Об утверждении Порядка осуществления таможенными органами действий, связанных с выдачей разрешения на переработку товаров для внутреннего потребления, а также порядка отзыва и аннулирования разрешения на переработку товаров для внутреннего потребления» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://rg.ru/2011/08/12/fts-dok.html>.
13. Постановление Правительства Российской Федерации от 12 июля 2011 года № 565 «Об утверждении перечня товаров, в отношении которых допускается переработка для внутреннего потребления» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://rg.ru/2011/07/20/tovari-pererabotka-dok.html>.
14. Материалы заседания круглого стола 12 декабря 2013 года «Проблемы таможенного регулирования импорта зарубежных обрабатывающих центров и комплектующих для станкостроения в условиях членства России в Таможенном союзе и ВТО» // Умное производство. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.umpro.ru/templates/art_print.php?art_id_1=493.
15. Научно-практический комментарий к Таможенному кодексу Таможенного союза ЕВРАЗЭС / под ред. А.Н. Козырина // КонсультантПлюс [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://tksrf.ru/razdel-6/glava-36/st-264-tk-ts/kommentarii>.
16. Косов А.Г. Экономическая сущность таможенной процедуры переработки для внутреннего потребления / А.Г. Косов, И.Н. Новокшенов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pgplaw.ru/news/article/tamozhennaya-protsedura-pererabotki-dlya-vnutrennego-potrebleniya-stala-ekonomicheski-vygodnoy>.

УДК 34.07+342.9

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

A LEGAL ADJUSTING IMPROVEMENT OF GRANT TO INWARDLY MOVED PERSONS THE ADMINISTRATIVE SERVICES IN SPHERE OF SOCIAL PROTECTION OF POPULATION

Міськевич А.В.,

*здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету*

Стаття присвячена висвітленню особливостей правовідносин із надання адміністративних послуг у сфері соціального захисту на прикладі внутрішньо переміщених осіб. Запропоновано класифікацію таких послуг за етапами їх надання й можливістю реалізації. Проаналізовано правові засади надання внутрішньо переміщеним особам адміністративних послуг у сфері соціального захисту населення, розглянуто шляхи його вдосконалення.

Ключові слова: адміністративні послуги у сфері соціального захисту, внутрішньо переміщені особи, соціальні послуги.

В статье рассмотрены особенности правоотношений относительно предоставления административных услуг в сфере социальной защиты на примере внутренне перемещенных лиц. Предложена классификация таких услуг в зависимости от этапов их предоставления и возможности реализации. Проанализированы правовые основы предоставления внутренне перемещенным лицам административных услуг в сфере социальной защиты, а также рассмотрены возможные способы их усовершенствования.

Ключевые слова: административные услуги в сфере социальной защиты, внутренне перемещенные лица, социальные услуги.

In this article an author analyses the legal adjusting of grant administrative services in the sphere of social protection of population by the example of administrative services which get the inwardly moved persons. An author accents, that the receipt of state guarantees in relation to providing of the inwardly moved persons is possible exceptionally on condition of registering and registrations of residence.

Key words: administrative services in the field of social protection, internally displaced persons, social services.